

Lausunnon antaminen Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta

779/08.00.00.03/2020 [Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma]

Hallitus § 6

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelijat Osastonjohtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362;
ryhmäpäällikkö Aarno Kononen, p. 040 663 6744 ja
liikennesuunnittelija Riikka Aaltonen, p. 040 161 2234

Uudenmaan liitto pyytää lausuntoja Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta 18.1.2021 mennessä. Lausunnoissa pyydetään erityisesti kiinnittämään huomiota kehittämistoimiin (luku 7).

Raporttiluonnos löytyy osoitteesta:

https://www.uudenmaanliitto.fi/uudenmaan_liitto/uutishuone/aineistoja/lansi-uudenmaan_ljs

Tiivistelmä

HSL toteaa lausunnossaan, että Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetyt tavoitteet, toimenpiteet ja kehittämislinjaukset ovat kannatettavia sekä hyvin linjassa Helsingin seudun MAL 2019 -suunnitelman kanssa.

MAL-suunnitelman kuntien osalta liikennejärjestelmän kehittämistä ohjaa ensisijaisesti Helsingin seudun MAL-suunnitelma ja sen pohjalta laadittu MAL-sopimus kaudelle 2020–2031. Kirkkonummi, Siuntio ja Vihti kuuluvat sekä Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman että Helsingin seudun MAL-suunnitelman alueisiin. Kirkkonummi ja Siuntio ovat myös HSL:n jäsenkuntia. Siuntio ei kuulu Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2020-2031 piiriin.

HSL haluaa nostaa lausunnossaan esiin Rantaradan ja tulevan ESA-radan liikennöintiin liittyvät kysymykset. HSL pitää Rantaradan junaliikenteen kehittämistä erittäin tärkeänä. Myös suunnittelu ja varautuminen Espoo–Salo -oikorataan ja uuden ratakäytävän lähiliikenteeseen on syytä varmistaa. HSL:n näkemyksen mukaan keskeistä on lähi- ja kaukojunaliikenteen yhteen sovittaminen sekä kehittäminen kokonaisuutena molemmissa ratakäytävissä.

Liikennöintiratkaisuihin vaikuttavat merkittävästi toimivaltakysymykset. HSL:n toimivalta ulottuu tällä hetkellä Rantaradalla Siuntioon ja ESA-radan käytävässä Kirkkonummelle (Veikkolaan) asti. HSL korostaa, että liikennöintiratkaisujen suunnittelua sekä Rantaradan että ESA-radan suunnalla täytyy jatkaa ja tarkentaa huomioiden ratakapasiteetti, kalustokierrot ja toimivaltakysymykset.

Kasvavan lähijunaliikenteen tarpeisiin tarvitaan huoltovarikko Rantaradan yhteyteen Kirkkonummelle tai Kirkkonummen ja Espoon rajalle. Uusi varikko myös mahdollistaa liikennöinnin aloittamisen ja päättämisen matkustustarpeen kannalta optimaalisesta paikasta. HSL pitää tärkeänä, että tämä keskeinen varikkotarve tunnistetaan kaikissa alueen suunnitelmissa ja toteaa, että Rantaradan varikko tarvitaan jo lähivuosina. Kaikkien toimijoiden tulee edistää varikoiden toteuttamista.

Tieliikenteen ja logistiikan kannalta HSL pitää tärkeänä valtatie 25 kehittämistä vaiheittain sekä tarkoituksenmukaista raskaan liikenteen taukopaikkojen ja palvelualueiden verkostoa myös Länsi-Uudellamaalla.

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman periaatteena on ohjata erityisesti pääkaupunkiseudulle suuntautuvaa henkilöautoliikennettä joukkoliikenteeseen ja kuntien sisällä tapahtuvaa lyhytmatkaista henkilöautoliikennettä pyöräilyyn ja muihin kestäviin liikkumismuotoihin. HSL pitää näitä periaatteita hyvinä ja kannatettavina ja on mielellään mukana joukkoliikennettä ja liikennejärjestelmää koskevassa yhteistyössä. HSL haluaa osaltaan edistää yhteistä lippujärjestelmää (tilipohjainen lippu- ja maksujärjestelmä ABT) tai ainakin mahdollisuutta ostaa matkaketjuja HSL-alueelta Länsi-Uudellemaalle ja päinvastoin.

Valtakunnallinen liikenteen CO₂-päästöjen vähentämistavoite (vähintään -50 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta) on kohdistettu sellaisenaan Länsi-Uudenmaan alueen matkoihin ja maakuljetuksiin. Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arvioinnin mukaan tästä tavoitteesta saavutetaan käytetyillä oletuksilla noin 83 %. HSL toteaa, että tavoite on oikea, mutta liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tulisi vahvemmin esittää toimenpiteitä, joilla päästötavoitteet voidaan saavuttaa.

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma

Liikennejärjestelmäsuunnitelma on kokonaisvaltainen, strateginen ja pitkän tähtäimen liikenteen suunnitelma, jossa käsitellään eri liikennemuotoja, liikenteen osa-alueita ja liikenteeseen vaikuttavia tekijöitä. Länsi- ja Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmia on valmisteltu rinnakkain. Molempien suunnitelmien yhteiseksi lähtökohdaksi on laadittu 8.6.2020 valmistunut Uudenmaan liikenteen kokonaistarkastelu, jossa on tarkasteltu mm. Uudenmaan liikennejärjestelmän kansainvälisiä ja valtakunnallisia kytkentöjä sekä muodostettu yhteiset liikennejärjestelmän kehittämistavoitteet. Suunnitelman aikajänne on vuodessa 2035.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmaa voidaan käyttää osana kuntien liikenteen ja maankäytön suunnittelua, hankkeiden taustatietoina sekä lähtökohtana Uudenmaan ELY-keskuksen eri ohjelmia laadittaessa sekä hankkeita priorisoitaessa esimerkiksi ELY:n hankekorien sisällä. Liikennejärjestelmäsuunnitelmaa voidaan myös hyödyntää valtakunnallisen liikennejärjestelmätyön yhtenä tausta-aineistona.

Liikennejärjestelmän kehittämiselle on asetettu tavoitteet ja niiden toteuttamiseksi on määritetty strategiset kehittämislinjaukset. Tavoitteet ja kehittämislinjaukset ovat samat Itä- ja Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmissa.

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet:

1. Edistetään kestävästä liikkumisesta ja vähennetään liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä
2. Parannetaan alueiden saavutettavuutta ja elinvoimaisuutta sekä tuetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä
3. Lisätään liikkumisen ja liikenteen turvallisuutta ja terveellisyyttä sekä parannetaan liikkumisympäristön laatua
4. Kehitetään ja hoidetaan liikennejärjestelmää tehokkaasti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Valtakunnallinen ja myös Uudellemaalle asetettu liikenteen CO₂-päästöjen vähentämistavoite (vähintään -50 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta) on kohdistettu sellaisenaan Länsi-Uudenmaan alueelle kohdistuviin matkoihin ja maakuljetuksiin. Liikennejärjestelmän vaikutusten arvioinnin mukaan tästä tavoitteesta saavutetaan käytetyillä oletuksilla noin 83 %.

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman periaatteena on ohjata erityisesti pääkaupunkiseudulle suuntautuvaa henkilöautoliikennettä joukkoliikenteeseen ja

kuntien sisällä tapahtuvaa lyhytmatkaista henkilöautoliikennettä pyöräilyyn ja muihin kestäviin liikkumismuotoihin.

Joukkoliikenteen ja matkaketjujen kehittämisen kärkitoimia ovat lippujärjestelmien yhteensovittaminen, solmupaikkojen tarkempi määrittely sekä Rantaradan ja Hangon suunnan henkilöjunaliikenteen kehittäminen. Lippu- ja maksujärjestelmiä sekä matkainformaatiota kehitetään siten, että kestävät matkaketjut näyttäytyvät käyttäjälle yhtenä, helposti hahmotettavana kokonaisuutena.

Ehdotus Hallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liite Lausunto Länsi-uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta